

Dosarul nr. 2r-569/20

Prima instanță: Judecătoria Hîncești sediul central (jud. T. Mereuță)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. M. Guzun, L. Pruteanu, V. Buhnaci)

DECIZIE

25 noiembrie 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiți

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Ala Cobăneanu
Mariana Pitic
Nicolae Craiu

examinând recursul declarat de Consiliul raional Cimișlia
în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a Feodosiei Bulațel
(Oboroceanu) împotriva Consiliului raional Cimișlia cu privire la încasarea valorii
bunurilor mobile și imobile confiscate în urma represiunilor politice și a cheltuielilor
de judecată

împotriva încheierii din 26 martie 2019 a Curții de Apel Chișinău, în partea
prin care a fost restituită cererea de apel depusă de Consiliul raional Cimișlia ca fiind
în afara termenului legal, iar apelantul nu a solicitat repunerea în termen

constată:

La 14 iunie 2013, Feodosia Bulațel, reprezentată de avocatul Ion Moraru a
depus cerere de chemare în judecată împotriva Consiliului raional Cimișlia cu privire
la încasarea valorii bunurilor mobile și imobile confiscate în urma represiunilor
politice.

Întemeindu-și pretențiile în baza dispozițiilor art. 12 din Legea cu privire la
reabilitarea victimelor represiunilor politice, art. 42 din Constituția RM, art. 1 al
Protocolului adițional la CEDO, art. 6 din CEDO, art. 8, 10, 11, 14, 272 CPC, art. 5,
12, 32, 39, 59, 85, 166, 167, 281 CPC, a solicitat admiterea acțiunii, obligarea
Consiliului raional Cimișlia să evalueze suma care urmează a fi achitată ca
contravaloare pentru bunurile de care familia Bulațel a fost deposedată ilegal în anul
1949, obligarea Consiliului raional Cimișlia să achite în beneficiul ei valoarea averii
confiscate ilegal și naționalizate în timpul represiunilor politice din anul 1949 ce
aparțineau familiei Bulațel.

Prin încheierea din 1 iulie 2013 a Judecătoriei Cimișlia, a fost atras în proces
în calitate de intervenient accesoriu Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova.

La 19 februarie 2016, Feodosia Bulațel (Oboroceanu), reprezentată de
avocatul Ion Moraru a depus cerere de concretizare a pretențiilor, prin care a solicitat

atragerea în proces ca specialist a OCT Cimișlia și încasarea din contul pârâtului a sumei de 289 120 de lei ce constituie valoarea averii confiscate ilegal și naționalizate în timpul represiunilor politice din anul 1949, care aparțineau familiei ei, prețul evaluării bunurilor imobile și a cheltuielilor de judecată.

Pe parcursul examinării cauzei, Feodosia Bulățel (Oboroceanu) a mai depus cereri de concretizare a pretențiilor, în final solicitând încasarea din contul Consiliului raional Cimișlia prin intermediul bugetului de stat în beneficiul său a sumelor de 289 120 de lei ce constituie costul bunurilor materiale confiscate de la familia lui Dumitru Bulățel și Vasilisa Bulățel, 259 596 de lei ce constituie costul unor bunuri imobile confiscate de la familia lui Dumitru Bulățel și Vasilisa Bulățel, evaluate conform raportului întocmit de IP „Agenția Servicii Publice”, Departamentul Cadastru nr. 3091 din 17 mai 2018 și 252 de lei cu titlu de cheltuieli pentru efectuarea evaluării costului bunurilor imobile de către IP „Agenția Servicii Publice”, Departamentul Cadastru, precum și cheltuielile pentru asistenta juridică acordată de avocat.

Prin hotărârea din 31 octombrie 2018 a Judecătoriei Hîncești sediul central, a fost admisă acțiunea integral.

A fost încasată din contul Consiliului raional Cimișlia, prin intermediul bugetului de stat, în beneficiul reclamantei suma totală de 548 716 de lei cu titlu de valoare a bunurilor confiscate și naționalizate în timpul represiunilor politice din anul 1949, ce aparțineau socrilor Dumitru Bulățel și Vasilisa Bulățel.

La 10 decembrie 2018, prin intermediul Oficiului Poștal, iar ulterior la 20 decembrie 2018, Consiliul raional Cimișlia a declarat apel nemotivat împotriva hotărârii din 31 octombrie 2018 a Judecătoriei Hîncești sediul central, prin care a solicitat admiterea acestuia, casarea hotărârii primei instanțe cu emiterea unei noi hotărâri de respingere integrală a acțiunii.

La 17 decembrie 2018, Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova a declarat apel nemotivat împotriva hotărârii din 31 octombrie 2018 a Judecătoriei Hîncești sediul central, prin care a solicitat admiterea acestuia, repunerea în termenul de apel, casarea integrală a hotărârii primei instanțe cu pronunțarea unei noi hotărâri de respingere a cererii de chemare în judecată.

Prin încheierea din 26 martie 2019 a Curții de Apel Chișinău, a fost respinsă ca fiind neîntemeiată cererea depusă de Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova privind repunerea în termenul de declarare a apelului și restituit apelul declarat de Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova cu toate documentele anexate ca fiind depus în afara termenului legal, iar instanța de apel a refuzat să efectueze repunerea în termen.

A fost restituită cererea de apel depusă de Consiliul raional Cimișlia ca fiind în afara termenului legal, iar apelantul nu a solicitat repunerea în termen.

Prin decizia din 26 iunie 2019 a Curții Supreme de Justiție, a fost respins recursul declarat de Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova și menținută încheierea din 26 martie 2019 a Curții de Apel Chișinău.

La 7 mai 2019, prin intermediul Oficiului Poștal, Consiliul raional Cimișlia a declarat recurs împotriva încheierii din 26 martie 2019 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea acestuia, casarea încheierii instanței de apel restituind spre rejudecare problema soluționată prin încheierea casată.

În motivarea recursului a invocat că reprezentantul Consiliului raional Cimișlia nu a participat la ședința de pronunțare a soluției judecătorești, iar cu hotărârea (dispozitivul) primei instanțe din 31 octombrie 2018 a făcut cunoștință la 10 decembrie 2018, când a parvenit la adresa Consiliului raional Cimișlia, fapt ce se confirmă prin ștampila de intrare a Consiliului raional.

A menționat că depunerea cererii de apel a avut loc pe cale poștală și pe cale electronică, expediată la adresa electronică jhn@justice.md la 19 decembrie 2018 ora 19:00, în termenul prevăzut de lege, iar la 20 decembrie 2018 ora 09:53 fiind recepționat mesajul cu confirmarea recepționării cererii de apel.

Cu referire la prevederile art. 116 CPC, în cererea de recurs, Consiliul raional Cimișlia a solicitat repunerea în termenul de declarare a apelului, întrucât au fost anexate probele necesare ce dovedesc cu certitudine imposibilitatea îndeplinirii actului de procedură, devenind justificat motivul omiterii acestuia, consemnată prin faptul neparticipării la ședința de pronunțare a dispozitivului.

În conformitate cu art. 425 CPC, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Din materialele dosarului rezultă că copia încheierii recurate a fost expediată în adresa părților la 24 aprilie 2019, fapt confirmat prin scrisoarea de însoțire (f. d. 51), însă careva date care ar confirma recepționarea acesteia de către recurent la actele cauzei lipsesc.

Astfel, se constată că recurentul s-a conformat prevederilor legale și a declarat recursul la 7 mai 2019 în termenul legal.

În conformitate cu art. 426 alin. (3) CPC, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copiei certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Studiind materialele dosarului în raport cu temeiurile invocate în recurs Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul neîntemeiat și care urmează a fi respins cu menținerea încheierii instanței de apel în partea contestată din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 427 lit. a) CPC, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

Se va menționa că, deși nu este indicat expres, din conținutul cererii de recurs depusă de Consiliul raional Cimișlia rezultă că încheierea din 26 martie 2019 a Curții de Apel Chișinău este contestată doar în partea prin care a fost restituită cererea de apel depusă de Consiliul raional Cimișlia ca fiind în afara termenului legal, iar apelantul nu a solicitat repunerea în termen.

După cum rezultă din materialele dosarului, prin încheierea din 26 martie 2019 a Curții de Apel Chișinău, a fost respinsă ca fiind neîntemeiată cererea depusă de Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova privind repunerea în termenul de declarare a apelului și restituit apelul declarat de Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova cu toate documentele anexate ca fiind depus în afara termenului legal, iar instanța de apel a refuzat să efectueze repunerea în termen. A fost restituită cererea de apel depusă de Consiliul raional Cimișlia ca fiind în afara termenului legal, iar apelantul nu a solicitat repunerea în termen (f. d. 28-34 vol. III).

La adoptarea acestei soluții instanța de apel și-a fundamentat concluziile pe dispozițiile art. 369 alin. (1) lit. b) CPC, care statuează că instanța de apel restituie, printr-o încheiere, cererea dacă apelul a fost depus în afara termenului legal, iar apelantul nu solicită repunerea în termen sau instanța de apel a refuzat să efectueze repunerea în termen.

Verificând legalitatea încheierii instanței de apel în partea contestată, în raport cu motivele recursului și cadrul legal aplicabil speței, instanța de recurs constată ca justificată concluzia instanței de apel cu privire la depunerea apelului de către Consiliul raional Cimișlia în afara termenului legal.

În susținerea opiniei enunțate, instanța de recurs va reține prevederile art. 362 alin. (1) CPC potrivit cărora termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel.

Cu referire la norma legală enunțată, instanța de recurs constată că dispozitivul hotărârii Judecătoriai Hîncești sediul central a fost pronunțat la 31 octombrie 2018, prin urmare termenul de 30 de zile pentru depunerea cererii de apel, prevăzut de art. 362 alin. (1) CPC, a expirat la 30 noiembrie 2018 (f. d. 227 vol. II).

Cu toate acestea apelul împotriva hotărârii din 31 octombrie 2018 a Judecătoriai Hîncești sediul central a fost declarat de către Consiliul raional Cimișlia numai la 10 decembrie 2018, prin urmare cu depășirea termenului legal (f. d. 34).

În speță se constată că, deși apelul depus de către Consiliul municipal Chișinău a fost depus peste termen, apelantul nu a solicitat repunerea în termen a apelului printr-o cerere formulată în condițiile art. 116 CPC, cu indicarea motivelor și prezentarea probelor, în confirmarea imposibilității depunerii apelului în termenul legal.

Or, prevederile art. 116 alin. (1) și (3) CPC direct statuează că persoanele care, din motive întemeiate, au omis termenul de îndeplinire a unui act de procedură pot fi repuse în termen de către instanță. *La cererea de repunere în termen se anexează probele ce dovedesc imposibilitatea îndeplinirii actului. Totodată, trebuie efectuat actul de procedură care nu a fost îndeplinit în termen (să fie depusă cererea, să fie prezentate documentele respective etc.).*

Instanța de recurs notează ca lipsit de temei argumentul recurentului invocat în cererea de recurs în sensul că copia hotărârii primei instanței i-a fost comunicată la 10 decembrie 2018, când a parvenit la adresa Consiliului raional Cimișlia, astfel, cererea de apel fiind depusă în interiorul termenului de 30 de zile de la data comunicării.

Și asta deoarece, legiuitorul, prin dispozițiile art. 362 CPC, nu condiționează termenul de 30 de zile pentru depunerea apelului de data recepționării copiei dispozitivului hotărârii primei instanțe sau a hotărârii motivate, dar de data pronunțării dispozitivului hotărârii.

Mai cu seamă că actele cauzei denotă incontestabil că Consiliului raional Cimișlia a cunoscut despre existența și examinarea prezentei cauze în prima instanță, ca urmare trebuia să întreprindă toate măsurile necesare, după cum sugerează și jurisprudența CEDO, de a proteja drepturile sale de acces la instanță și de a îndeplini actele procedurale în termenii acordați de instanța de apel.

Această obligație rezultă și din dispozițiile art. 56 alin. (3) CPC, care indică că participanții la proces sunt obligați să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale. În cazul abuzului de aceste drepturi sau al nerespectării obligațiilor procedurale, se aplică sancțiunile prevăzute de legislația procedurală civilă.

Distinct de cele menționate mai sus, se atestă legalitatea încheierii din 26 martie 2019 a Curții de Apel Chișinău, în partea prin care a fost restituită cererea de apel depusă de Consiliul raional Cimișlia ca fiind în afara termenului legal, iar apelantul nu a solicitat repunerea în termen.

Instanța de recurs remarcă că, deși recurentul Consiliul raional Cimișlia a solicitat în cererea de recurs repunerea în termenul de declarare a apelului, instanța de recurs nu o va examina, o astfel de cerere urmând a fi depusă în instanța de apel, competentă de a o soluționa.

În această ordine de idei se constată că soluția adoptată de instanța de apel prin încheierea în partea recurată cu privire la tardivitatea apelului depus de Consiliul raional Cimișlia este compatibilă și cu respectarea garanțiilor unui proces echitabil, în sensul prevederilor art. 6 § 1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și Libertăților Fundamentale, având în vedere că admiterea spre examinare a unui apel tardiv, ar împiedica rămânerea irevocabilă, ca urmare a expirării termenului de atac, a hotărârii judecătorești emise în prima instanță și ar leza, în acest mod, principiul securității raporturilor juridice.

Față de cele ce preced și având în vedere că încheierea instanței de apel în partea contestată este întemeiată și legală, iar criticele invocate de către recurent sunt nejustificate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul și de a menține încheierea instanței de apel în partea contestată.

În conformitate cu art. 427 lit. a), art. 428 CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

decide:

Se respinge recursul declarat de Consiliul raional Cimișlia.

Se menține încheierea din 26 martie 2019 a Curții de Apel Chișinău, în partea prin care a fost restituită cererea de apel depusă de Consiliul raional Cimișlia, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată Feodosiei Bulațel (Oboroceanu)

împotriva Consiliului raional Cimișlia cu privire la încasarea valorii bunurilor mobile și imobile confiscate în urma represiunilor politice și a cheltuielilor de judecată.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

judecătorii

Ala Cobăneanu

Mariana Pitic

Nicolae Craiu